

**PRED NAMI
JE LETO
STROGEGA
VARČEVANJA
STR. 4**

**STARI, NAUVI
PREDPISI, KAK
SE LEKO V
GAUŠKI LEJS
SEJKA
STR. 6**

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 23. aprila 2009 ☼ Leto XIX, št. 17

Šaula je prostor, gde se izoblikuje identiteta

»Šaula je ne samo zidina, gde se učimo, tu pa tam špilamo, liki je prostor, gde se izoblikuje identiteta.« je pravo 15. apriliša predstavnik slovenskoga šaulskoga ministrstva Roman Gruden na svetki, gda se je prejkda obnovljena števanovska šaula.

Mlajše, stariše, lerance pa školnike, goste iz Slovenije pa Budimpešte je pozdravila ravnateljica šaule Agica Holec. Med njimi odpravnico poslov Veleposlaništva RS v Budimpešti Ksenijo Škrilec, generalnega konzula RS v Monoštru Draga Šiftarja, državnega sekretarja Ura da za Slovence v zamejstvu in po svetu Borisa Jesiha, višjo svetovalko za porabsko šolstvo Valerijo Perger, vodjo oddelka madžarskega ministrstva za šolstvo in kulturo Istvána Kraszlána, predstavnico manjšinskega oddelka pri Uradu predsednika vlade Emőke Asztalos Zsák, predsednika Državne slovenske samouprave Martina Ropoša, župane pa ravnatele prijateljskih šaul iz Slovenije.

Kak je povedala ravnateljica Agica Holec, šaula se je začnila obnavlati lani jeseni, vō so menili strejo, aukna, vrata, napravila se je izolacija, zamenjali so električno pa vodovodno inštalacijo, na folaše pa v ništrne učilnice so dali dola nauvi linolej

Števanovsko šaulo so obnovili za tresti milijonov forintov

Gostje, domačini pa mlajši na otvoritvi

pa tlakovec, od zvūna pa od znautra so šaulo prefarbali. Istina, ka je ešče dosta dela ostalo, ka bi ešče trbelo napraviti, dapa v Števanovci so se tauma tō veselili, ka je stara šaula, stera je v 19. stoletji začnila delati kak cerkvena šaula, dobila nauvi »gvant«. Pejneze za obnovo – 30 milijonov forintov – so dobili od Ministrstva za šolstvo in kulturo R Madžarske. Pejneze za opremo (omare, stauce, stauke, stolice) so si spravili z natečajom. V šaulo ojdj letos 28 mlajšov, zatok so rejsan takšni kak velka držina, je zaprla svoj guč ravnateljica. Zavalila se je ešče gradbenemu inženiringu VEKO-TERV pa izvajalcom.

Navzoče je pozdravo vodja manjšinskoga oddelka na Ministrstvu za šolstvo in kulturo R Madžarske István Kraszlán, steri je na kratki tapravo, ka se je zadnja lejta napravilo za porabsko šolstvo. Obnovili sta se gorenjesenička pa števanovska šaula, v plani je, ka se doj obrnejo pa vōdajo učbeniki za slovenski gezik, steri eške falijo, pa za dvojezični pouk. Šaularge so se pripravili s kratkim programom, v sterm smo leko čūli pesmi od zbora pa nekaj recitacij, med njimi pesem, stero je za tau priliko napiso učitel šaule Laci Domjan.

Marijana Sukič

Gradec: Štajerski Slovenci

DOGOVOR Z AVSTRIJSKO RADIOTELEVIZIJO

Avstrijska Radiotelevizija ali na kratko ORF, je dolgo veljala za ustanovo, ki se zelo počasi prilagaja spremembam. Zato je tudi razvoj zasebnih ali tujih radijskih in televizijskih postaj mnogo počasnejši kot v sosedstvu, denimo v Sloveniji. Ali rečeno drugače, ORF je imela monopol, ki si ga je priborila s kakovostnimi programi in se mu dolgo ni bila pripravljena odreči, za kar je imela dovolj politične podpore zvezne vlade na Dunaju.

Čeprav so se razmere v zadnjih letih spremenile, je ORF kar nekaj let zavračala možnost, da bi dobili tudi štajerski Slovenci svoj radijski program in televizijske oddaje kot koroški Slovenci ali gradiščanski Hrvati. Ni pomagalo sklicevanje na 7. člen avstrijske državne pogodbe, ki štajerskim Slovincem zagotavlja enake pravice kot Slovincem na Koroškem in Hrvatom na Gradiščanskem. Tako je bilo vse do lanskega leta, ko je ORF slednjič popustila in sprejela pobudo za vključitev radijskih in televizijskih prispevkov, povezanih s štajerskimi Slovenci, v oddaje, ki jih za Slovence in o Slovincih pripravljajo v celovškem deželnem studiu ORF. V slovenskem uredništvu ORF v Celovcu pripravljajo tedensko polurno TV-oddajo Dober dan, Koroška, celodnevni slovenski, deloma dvojezični radijski program pa pripravljata dve postaji Radio 2 in Svobodni radio Agora. Poleg koroških Slovencev imajo že vrsto let svoje radijske in TV oddaje gradiščanski Hrvati iz deželnega studia ORF v Železnem/Eisenstadtu.

Zdaj potekajo intenzivne priprave na začetek vključevanja prispevkov, povezanih s štajerskimi Slovenci v TV-oddajo Dober dan, Koroška, ki se bo predvidoma preimenovala v Dober dan, Koroška in Štajerska! in v slovenski radijski program, ki nastaja v Celovcu, zelo verjetno

tako v Radio 2, ki oddaja od šestih zjutraj do osemnajstih zvečer kot v Svobodni radio Agora, ki ima spored od osemnajste ure zvečer do šeste ure zjutraj. Prispevke o štajerskih Slovincih bodo pripravljali v deželnem studiu ORF v Gradcu in jih pošiljali v Celovec oziroma se vključevali v radijski program. V prvi polovici leta bodo začeli s prispevki za TV-oddajo Dober dan, Koroška in Štajerska, in sicer se pogovarjajo, da bodo imeli v vsaki oddaji en prispevek, v drugi polovici leta pa bodo začeli s prispevki tudi v slovenskih radijskih oddajah. ORF bo zagotovila pokritost s televizijskim in radijskim signalom na Štajerskem, vse do meje, kjer živi največ slovensko govorečih Avstrijcev, kot se uradno, ob štetju, opredeljujejo prebivalci naselij v takoimenovanem radgonskem kotu.

Za naštevanjem dejstev so številna organizacijska in vsebinska vprašanja, ob nesporno velikem pomenu vključevanja štajerskih Slovencev v slovenske radijske programe in televizijske oddaje Dober dan, Koroška! ki jih z enodnevnim zamikom predvaja tudi TV Slovenija. Po organizacijski plati je na prvem mestu kadrovska vprašanja. V Gradcu živi vrsta Slovencev vseh generacij, ki so sposobni delati tudi kot novinarji. Vendar se bodo morali v nekoliko daljšem časovnem obdobju zelo potruditi za prispevke o aktualni in hkrati privlačni vsebini. Trditi, da to ni mogoče, bi bil velik nesmisel, kajti zmeraj je mogoče najti oblike in poti, kako pripraviti zanimiv pogovor, gledljivo reportažo in tako dalje in tako naprej. Kakovost prispevkov vseh novinarskih zvrsti ni odvisna zgolj od dogodkov in prireditvev, ampak sega v širši spekter dogajanja na avstrijskem Štajerskem in tudi čez, na slovensko stran. Zagotovo bodo prebival-

ci, ki govorijo slovensko, predvsem narečje, bolj zgovorni pred mikrofoni in kamerami avstrijske radiotelevizije kot RTV Slovenije. S skoraj povsem odprto mejo, s samostojnostjo Slovenije in tudi z nekaterimi generacijskimi spremembami počasi izginja tudi nezaupanje, ki je spremljalo prebivalce ob nekdanji jugoslovanski in zdaj slovenski meji. Del nalog v tem kontekstu morajo prevzeti tudi slovenske občine ob avstrijskih in se bolj potruditi za navezovanje gospodarskih, kulturnih in drugih stikov in sodelovanja. Tudi vse to so lahko izzivi in vsebine sodelavcev radijskih in televizijskih oddaj za in o štajerskih Slovincih. Prav tu bo še kako prišel do izraza večplastni pomen manjšinskega medija, ki daleč presega vlogo informatorja oziroma seznanjevalca o nekem dogodku ali prireditvi. Nenazadnje je vključitev štajerskih Slovencev v slovenske televizijske oddaje in radijske programe važno politično dejanje za tako dolgo zamolčevano manjšino.

Sodeč po dosedanjih pripravah bodo elektronski mediji prehiteli tiskane, kajti štajerski Slovenci svojega stalnega časopisa, niti mesečnega, štirnajst dnevnega ali tednika nimajo, ampak izdajajo enkrat letno dvojezično publikacijo Signal, strokovne razprave v Znanstveni, poezijo in prozo pa v Literarni zbirki Pavlove hiše. V Kulturnem društvu člen 7, s Suzanne Weitlaner na čelu in sodelavci, Mihaelom Petrovičem, prejšnjim predsednikom Brankom Lenartom zdaj članom v sosvetu za Slovence pri zveznem kanclerju, so z odločitvijo ORF zelo zadovoljni in zagotavljajo, da bo pomemben projekt v celoti zaživel. Poudariti tudi kaže, da imajo vso podporo koroških Slovencev, tako tistih v Celovcu kot na Dunaju.

Ernest Ružič

Založba in revija Apokalipsa

NOVI PREVODI MADŽARSKEGA LEPOSLOVJA

Med založbami, ki imajo v svojem programu tudi prevajanje in izdajanje madžarskega leposlovja, je tudi Apokalipsa iz Ljubljane. Založba Apokalipsa je v murskosoboški Pokrajinski in študijski knjižnici predstavila prevode madžarskega leposlovja v slovenski jezik in posebno številko revije Jelenkor v Apokalipsi - projekt Revija v reviji in pesniško zbirko Jožeta Olaja, Argonavti. Enominutne novele Istvána Örkénya, Babica v rotterdamskem gangsterskem filmu Otta Tolnaja in Zadnje okno - žirava Pétra Zilahyja je prevedla Gabriella Gaál,

Primož Repar Založba in revija Apokalipsa, prevajalka Gabriella Gaál, Jože Vugrinec nekdanji in pred kratkim imenovani direktor Pokrajinske in študijske knjižnice v Murski Soboti in portret pesnika in prevajalca pa tudi novinarja Jožeta Olaja. Portret je nastajal in nastal leta 1986 in tisti, ki smo dobro poznali »umetniško dušo« Jožeta Olaja, smo prepričani, da je akademski slikar Ignac Meden ustvaril imeniten, odličen portret, ki je bil tokrat prvič predstavljen javno, žal maloštevilnim obiskovalcem, zato pa tudi gledalcem TV-oddaje Mostovi-Hidak, bralcem Népujsága in Porabja.

založbo in revijo Apokalipsa sta predstavila Stanislava in Primož Repar, Gabrijela Granfol Peurača pa je prebrala nekaj odlomkov iz prevedenih del in že skoraj ponarodelo Olajevo Daleč je ... Obiskovalci so videli tudi portret lani umrlega pesnika in prevajalca iz madžarskega jezika Jožeta Olaja. Portret je iz leta 1986 in je odlično likovno delo akademskega slikarja Ignaca Medena, ki živi v Šalovcih na Goričkem.

Na literarnem srečanju z naslovom Povezave je urednik Primož Repar predstavil sodelovanje z založbo iz Peča in revijo Jelenkor, kjer je doslej izšlo tudi večje število slovenskega leposlovja, prevedenega v madžarski jezik. Primož Repar je povedal, da izda Apokalipsa letno 5 do 7 leposlovnih knjig, med katerimi je vsako leto tudi prevod del češkega, madžarskega, poljskega in še katerega avtorja. Za »pokušino« še Variacije Istvána Örkénya: »Prepovedano je stopiti na travo/na travo stopiti je prepovedano/stopiti prepovedano stopiti/stopiti stopiti stopiti/stopiti prepovedano prepovedano/ prepovedano prepovedano prepovedano/Prepovedano.«

Tekst in fotografija: eR

Srečanje v duhu čezmejnega sodelovanja

V petek, 10. aprila, je na Generalnem konzulatu RS v Monoštru potekalo srečanje na temo čezmejnega sodelovanja, na kate-

Namestnik direktorja SVLR Igor Strmšnik je predstavil možnosti pri vključevanju projektov manjšin v izvedbene načrte regionalnih razvojnih programov

rem so predstavniki Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (SVLR) predstavili možnosti sodelovanja med Slovenijo in Madžarsko, hkrati pa odgovarjali na vprašanja udeležencev. Namen srečanja, katerega so se udeležili porabski župani in predstavniki narodnostnih institucij, je bil skupno odpravljanje težav, ki jih imajo manjšinske organizacije pri pripravi projektov.

Udeležence je pozdravil generalni konzul RS v Monoštru Drago Šiftar, ki je povedal, da je namen konzulata, da poleg kulturnih pomoči pride tudi do gospodarskega sodelovanja in vse, kar bo narejeno v tej smeri, je dobrodošlo, posebej pa bodo pridobljeni nasveti zelo koristni.

Na srečanju sta namestnik direktorja v Službi Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko Igor Strmšnik in direktor Regionalne razvojne agencije Mura Danilo Krapec predstavila možnosti pri vključevanju projektov manjšin v izvedbene načrte regionalnih razvojnih programov. Predstavnica SVLR s Sektorja za evropsko teritorialno sodelovanje Tanja Rener pa je govorila o preseku stanja na programih čezmejnega sodelovanja Slovenija-Madžarska. Srečanja se je še udeležil tudi Jurček Žmauc, vodja Sektorja za izvajanje sodelovanja

s Slovenci zunaj RS na Uradu Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

V okviru 1. javnega razpisa v

štitucij. *Veliko pozornosti posvečamo tudi razvoju človeških virov in informacijski družbi,* » - je povedala Renerjeva.

Po predstavitvah so udeleženci imeli priložnost zastavljati vprašanja v zvezi s čezmejnimi projekti. Prvo vprašanje glede povezovalnega razvojnega programa Pomurja, ki ga je kot možnost predstavil Igor Strmšnik, je zastavila Andreja Kovač, vodja Razvojne agencije Slovenska krajina, ki jo je zanimalo, kako bi lahko Porabje sodelovalo pri tem programu. *»Jaz vidim tukaj možnost pri pripravi projektov. Lahko se sami prijaviš na razpis, ampak če pa vam manjka idej ali partnerjev, potem bi bil smiseln en skupni razmislek o pripravi regionalnega razvojnega programa Pomurja in njegovega podaljška na drugi strani meje, da se nekako definiira skupni interes«* - je razlagal Strmšnik.

Sporočilo srečanja je opredelil Danilo Krapec, ki je menil, da bi bilo dobro, če bi pri spemembi

Udeleženci na srečanju

gramu podpiramo gospodarske vsebine, ampak predvsem na tem območju imamo velik podarek tudi na trajnostnem razvoju, tako da podpiramo projekte, ki ohranjajo in razvijajo kulturno dediščino, naravo. Seveda imajo pomembno vlogo horizontalne vsebine, torej pri vsakem projektu naj bi si partnerji prizadevali za čim bolj enake možnosti, trajnostni razvoj in mreženje, se pravi povezovanje raznorodnih in-

zakona v novi strukturi organov zapisali, naj formalno predstavnik Porabskih Slovencev sedi v regijskem razvojnem svetu, ki bi tako lahko zastopal porabske interese.

V zvezi s skupnim projektom sombotelskega, murskosoboškega in lendavskega muzeja, katerega namen je ohranjanje jezika in identitete s pomočjo kulturne dediščine, se je etnologinja muzeja Savaria Marija Kozar Mukič pozanimala, ali imajo tudi

»Mlajše trbej do toga spraviti, ka naj volau majo plesati«

Zveza ma taši cilj, ka ške meti svoje porabske mentore mlajših folklornih skupin. Če škejo skupine svojoga mentora meti, morajo nji to poslati večkrat na seminare, ka vsikšikrat se nika navčijo. Zveza je že lani mejla dvodnevni seminar. Letos, 4. aprila, pa je biu enodnevni nadaljevalni seminar za mentore. O tom je pripovedala Gyöngyi Bajzek, stera to bau mentorica. *»Lani smo meli na seminari bole motiviranje, kak moraš mlajše motivirati, naj majo volau plesati. Vse tašo so nam včili, kak morajo mlajši en drugega gledati, kakšne vaje moraš njim držati, kak se morajo mlajši držati, kakšen kontakt mata dekla pa pojep. Letos*

Seminar je vodila Nežka Lubej

sma pa že bole na tau gledali, kak trbej otroške plese včiti. Letos je pá gospa Nežka Lubej prišla iz Maribora. Leko povejm, ka smo se šest novi plesov navčili, samo moramo znati pri nauvi plesaj, ka gestejo taši plesi, ka več variant majo. Na primer Ob bistrem potoku, ka naši Porabci to poznajo, smo se mi zdaj navčili dvej variante za te ples. Navčili smo se ešče Gūri Benko, Mat potice pečejo, Rozinko pa Zibenšrit. Na seminari so bili štirge pari. Tiste smo zvali na te seminar, steri tak mislijo, ka bi oni tau delali v prihodnje, ka bi se vzeli za tau, ka bi vodili tū doma mlajše skupine. Iz Sakalauvec je bijo Mark Šinka, z Gorenjega Senika Jolika Sabo pa Gyöngyi Bajzek, iz Števanovec pa Anica Salai.

Cilj je tau, ka mamu svoje mentore. Zatau pa moraš seminare meti, ka tau ne doжда, če ti znaš plesati. Moraš se ti ešče navčiti, kak trbej mlajšom svoje znanje prejkdati pa kak moraš njim tau navčiti. Rejsan človek vidi, ka ne dojde tau, ka znaš plesati. Moraš znati mlajše to vzgajati, moraš je do toga pripelati, ka naj uni radi delajo tau, naj se njim vidi pa naj volau majo tau delati, ka brezi toga nede.«

Nikoletta Vajda

taki projekti možnosti ali imajo prednost predvsem gospodarski projekti. Na to vprašanje je odgovorila Tanja Rener, ki je povedala, da je gospodarsko sodelovanje v operativnem programu samo en delček, velik del se pa nanaša na ostale vsebine, kot je naprimer kultura, tako, da se tudi ta vsebina dobro vklaplja v prednostne naloge, ki so bile definirane v programu.

Zastavljenih je bilo še kar nekaj vprašanj v zvezi z različnimi projekti, na katera so bili podani tudi ustrezni odgovori s strani predavateljev. Po vseh vprašanjih je prišlo do zaključka, da Porabski Slovenci, ki najprej morajo definirati razvojni interes, rabijo resno dokončno pomoč tudi slovenske države ter morajo lobirati tako na madžarski kot slovenski strani.

Nikoletta Vajda

OD SLOVENIJE...

O meji naj bi odločala ad hoc arbitraža

Pri predlogu, ki ga je za rešitev vprašanja meje med Slovenijo in Hrvaško predložil evropski komisar Olli Rehn, naj bi šlo za ad hoc arbitražo, arbitrov pa naj bi bilo pet. Evropska komisija bi predlagala vodjo arbitražne skupine, ki bi izbral dva pomočnika, po enega arbitra pa bi izbrala Zagreb in Ljubljana. Glede na novi, zaupen predlog komisarja za širitev, ki je Sloveniji in Hrvaški sprva predlagal mediacijo, bi o meji torej odločala petčlanska skupina mednarodnih pravnikov, njihova odločitev pa bi bila zavezujoča. Ad hoc arbitraža bi upoštevala načelo pravičnosti oziroma zgodovinske in druge okoliščine. Rehn naj bi Sloveniji in Hrvaški tudi predlagal, naj bo meja z ad hoc arbitražo dokončno določena do konca letošnjega leta. Prav tako naj bi predlagal, da Slovenija blokado umakne, ko se bosta državi s podpisom oziroma parafom dogovorili o arbitraži.

Obisk kosovskega premiera

Predsednik republike Danilo Türk je sprejel kosovskega premiera Hashima Thacija, ki se v Ljubljani udeležil Ljubljanskega kongresa. V pogovoru sta ocenila pozitiven trend pri krepitvi stabilnosti Kosova in prispevku, ki ga Kosovo daje k varnosti in stabilnosti v regiji. Türk in Thaci sta se strinjala, da so odnosi med državama zelo dobri. Kosovo se tudi pripravlja na odprtje svojega veleposlaništva v Ljubljani. Uspešno se razvijajo tudi gospodarski odnosi, sta ugotovila Türk in Thaci in posebej izpostavila, da je Slovenija največji tuji investitor na Kosovu. Kosovski premier je izrazil zadovoljstvo nad tem dejstvom in poudaril, da so slovenski investitorji na Kosovu dobrodošli.

V pogovoru sta se dotaknila tudi prispevka Slovenije, ki v okviru prizadevanj mednarodne skupnosti za zagotavljanje stabilnosti Kosova sodeluje v civilni misiji Evropske unije na Kosovu (Eulex) s 14 policisti in v misiji zveze Nato (Kfor) s 386 vojaki.

2. seja predsedstva Zveze Slovencev na Madžarskem

Pred nami je leto strogega varčevanja

Zveza Slovencev na Madžarskem je 15. aprila sklicala drugo letošnjo redno sejo predsedstva, katere so se udeležili vsi člani predsedstva in tudi trije člani nadzorne komisije. Zaradi odsotnosti predsednika Jožeta Hirnoka na začetku je sejo vodila sekretarka Zveze Klara Fodor.

Predsedstvo je sprejelo finančno poročilo Porabje d.o.o. za leto 2008 in ugotovilo, da je d.o.o. gospodaril s precejšnjim finančnim primanjkljajem, ki ga bo potrebno v tem letu zmanjšati. Predsedstvo je ocenilo, da je letošnji poslovni načrt d.o.o.-ja realen, za doseganje le-tega pa bodo potrebni tudi nekateri varčevalni ukrepi, ki ne bodo zmeraj neboleči. Nova poslovna

direktorica Georgina Varga je povedala, da je – predvsem glede zasedenosti hotela – število zaposlenih preveliko. V prvih treh mesecih se je zasedenost hotela v primerjavi z enakim obdobjem lani zmanjšala za 40 odstotkov. Ker ima d.o.o. več kot dvajset (23) zaposlenih, mora plačevati državi določene prispevke, ki pomenijo precejšnjo obremenitev. Po madžarskih predpisih mora vsaka gospodarska družba, ki zaposluje več kot dvajset ljudi, zaposliti tudi ljudi s spremenjenimi delovnimi sposobnostmi. Če tega ne naredi, mora plačati prispevek za invalide. Zato je vsekakor potrebno znižati število zaposlenih in prerazporediti delokroge in delovne obveznosti. Poslovna direktorica je prosila predsedstvo, naj jo pooblasti, da lahko v kadrovskih zadevah ukrepa po lastni presoji. S tem se je predsedstvo tudi strinjalo. Vargova je predsedstvo seznanila tudi z drugimi varčevalnimi načrti, ki sicer zahtevajo manjšo investicijo, ki se bo dolgoročno povrnila. Gre predvsem za posodobitev ogrevalnega sistema, ki

bi tudi v najslabšem primeru zagotovila 20-odstotno, v najboljšem pa 50-odstotno znižanje stroškov ogrevanja. Na drugi strani pa se mora hotel, ki je do zdaj živel predvsem

nančnih podpor družtvom in civilnim organizacijam.

Člani predsedstva so sprejeli tudi finančno poročilo Razvojne agencije Slovenska krajina, ki jo vodi Andreja Kovač.

Nova poslovna direktorica Porabje d.o.o. Georgina Varga

od poslovnega in konferenčnega turizma, preusmeriti na skupinski turizem, zato so že pripravljene določeni paketi, ki jih ponujajo. Ciljne destinacije so predvsem Slovenija in Avstrija, vsekakor pa je potrebno več narediti za pridobitev domačih gostov. Promocijska dejavnost ni zadostna, pripravlja se nova domača spletna stran, iščejo pa se tudi možnosti, da bi hotel prišel v najpogosteje iskane podatkovne baze.

Pod drugo točko dnevnega reda je predsedstvo sprejelo finančno sporočilo Zveze Slovencev na Madžarskem in časopisa Porabje za leto 2008 ter finančni načrt za leto 2009. Vodja financ Brigita Korpič je člane predsedstva seznanila s tem, da je letošnji proračun precej tesen, kajti z madžarskih virov je zaradi varčevalnih ukrepov pričakovati manj sredstev, tudi iz Slovenije je dobila Zveza sredstva v enaki višini kot lani. Zato Zveza v letošnjem proračunu ni načrtovala ne dviganja plač ne honorarjev mentorjev in vodij skupin, mora pa biti previdna tudi pri odobritvi fi-

Lani je agencija uspešno sodelovala pri projektu Izobraževanje porabskih sadjarjev, ki je potekalo v organizaciji Ministrstva za kmetijstvo R Slovenije. S pomočjo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu je odkupila porabsko domačijo v Andovcih, ki naj bi delovala kot živi muzej. S finančno pomočjo intervencijskih sredstev Urada predsednika vlade R Madžarske so stanovanjski del domačije prekrili.

Agencija bo tudi letos nadaljevala s projektom Razvoj sadjarstva, je tudi prijavitelj projekta Sosed k sosеду v programu EU - Čezmejno sodelovanje Slovenija-Madžarska. Pravkar izvajajo projekt Turistični marketing Porabja, v okviru katerega se pripravljata štirijezični prospekt in domača stran.

Sekretarka Zveze Klara Fodor je predlagala, naj predsedstvo sprejme sklep, da iz lastnih sredstev podpira le organizacije civilne družbe (slovenska društva, izjema tudi društva, v katera je včlanjenih veliko Slovencev, čeprav sama niso slovenska,

organizacije) in razne slovenske institucije (šole, vrtce), ne podpira samouprav (lokalnih in manjšinskih). Tako se bolj razloči tudi vloga dveh krovnih organizacij, kajti Državna slovenska samouprava po najnovjših predpisih lahko podpira le lokalne in manjšinske samouprave, ne sme civilnih organizacij. Predsedstvo se je s predlogom strinjalo, le-ta pa bo veljal od naslednje seje predsedstva.

Kot zadnjo točko dnevnega reda je predsedstvo pregledalo in se odločilo o finančnih prošnjah, ki so bile poslana na Slovensko zvezo. Lastnim družtvom je odobrilo 600 tisoč forintov letne podpore, to so Sloven-

sko kulturno društvo August Pavel iz Sombotela, Slovensko društvo v Budimpešti, Društvo porabskih slovenskih upokojencev in Porabsko kulturno in turistično društvo Andovci. Predsedstvo je z manjšimi vsotami podprlo tudi lončarski tabor (100 tisoč forintov), ki ga organizirajo v Števanovcih, nakup vaškega kombija na Gornjem Seniku (100 tisoč forintov), organizacijo ženskega nogometnega turnirja v Sakalovcih (50 tisoč forintov), srečanje upokojenskih pevskih zborov v Monoštru, ki ga organizira Društvo upokojencev Monošter (60 tisoč forintov), ter preventivni program »Za zdravo življenje« kluba Harmónia (30 tisoč forintov).

Pod razno je Klara Fodor člane predsedstva seznanila s tem, da se je član predsedstva iz Sombotela, Ferenc Gyeček odpovedal funkciji. Predsedstvo se je odločilo, da bo do naslednjega volilnega občnega zbora (naslednje leto jeseni) delovalo v okrnjenem številu, kajti statut Zveze to omogoča.

M. Sukič

Jože Fličar

Tam, gde škrbetávka* alelujo rúži ...

Velki teden je na vesi dosta bole živi kak po varašáj. Pavarski človek ga najbolje občúti po vnožini dela. Na redi so prva sprotoljšnja opravila, te pa velko pucanje: lidjé vse spucaojo notri pa venej, nazadnje se paščijo v cerkev, tam si spucaojo šče svoje dšúšice. Zavolo velikanskoga pucanja se den jako rastegne: lidjé si ne dejo méra kesno v nouč.

Tak je túdi pri Forjánekovij. Šče tem bole, ka je vse na plečaj ednoga človeka. Hižni vert je pavar, zednin pa vertinja. Včasín na začetki velkoga tjedna se zepno v delo: popravo je plaut, prebejlo folaš pa razvozo gnoj po njivaj. Skrbno je prestrano vse za štalov, po spucanom gnojišči šče rastroso pepeo, ka njoj nede smrdelo, če vseedno pride domou.

Na srejdí tjedna je materi sfalilo vrastvo pa je trbelo iti po nauvoga. Skújo je za cejli den, te se pa napauto v varaš. Gor je poiskao mater-noga doktora, ka je po starij receptaj napiso nauva vrastva, šou po njé v patejko pa znaküpo šče nikše potrejbšćine za künjo. Te pa samo ednok čüo, ka je sfüčkao cug. Čiglij si sprva mislo, ka nede šou tá, ga je vseedno potegnulo na panauf. Nemérno je naleküvao zdoumare (vendégmunkások), šteri so se pripelali z Austrije, Nemčije, Holandije pa bog zna odkec šče, ka do svetke vüzenske obhajali doma. Eden čas je süko oči po njij, te se pa mekno kraj, šče prle kak so se lidjé rastepli po vulici. V to formo bar z ednin malim vüpanjom staple proti doumi: leko jo kakši zdoumar pripela z autonom.

Ništerne stvari so v zemelskom žitki stalne. Sunce mala po nébi vsigdar svojo pout, ceste se sprestérajo, kak so je spelali lidjé. Njegovo okau se pa rado obrača na križopotje v vesi, tá, gde ma autobus svojo postajo. To se njemi najbolje posreči z lestvice, gda obrezavle sadovno drevje. Zdaj kaplejo eden za drüгим, lica žarijo od sreče, ka se srečajo vsaki čas s svojimi domanjimi. Zletavlejo domou kak ftice z delešnjoga kraja, dokeč ne priletijo vse, ali bár ... skoro vse. Tou vzemejo v pamet zdaj že túdi deca, bar starejšiva dva, čeravno jima je oča zabičo, naj ne spítavleta lidi po svojoj mami.

Najgeri pa so bili túdi zdoumarje: gda so šli mimo Forjánekove iže, so stoupali pomali mimo njé pa nastrgavali, če je po kakšoj čüdi najšla pout domou túdi nemérna Forjánekova zdoumarka. Nej bilou videti, kak túdi nej njenij cáp po dvouri. Videli so samo drkanje dicé pa čüli škrbetávko. Mali Nácek jo je najšo na iži pa škrbétáo ž njov s cejle mouči. Nišče drügi nej bi mogo tak.

Túdi ajtek bi se leko štimaio pred lidami: v vnožinov dela. Nej kak drügi vertovje, ki so té čas več nej šli na njive. Forjánekov težak se nikak nej mogo odtegnoti od dela. Mogo je posaditi krumple, posejati oves, pripelati šibje z louga, vmes pa šče obrezati lugaš i prekopatí grede. Büo je túdi že zadjen cajt, ka je dao zašiti gvant deci. Na domanjo »švéjlo« (sobolico) je nej mogo računati. Lücka je pa žmetno obečala. Dekle so jo vcejlak zasipale z naročili za svoj »mini« pa »midi« i »maksí« - vse to ščejo meti do svetkov. Nika je nej spítavao po vesi, ka ne bi pá kaj božnoga zvedo. V to formo, kak že dotégamao, telko bridkij stvarij istinskij pa zmišljenij. Samo ka pitanj nej šteló biti konec. Bog zna, če jo nej odneslo že pá kama dale, na Švedsko mogoče ali šče dale, v Kanádo ali Amerko? Žmetno de od tam priti domou.

Poleg vsej nevíl pa šče betežasta mati. Bojo se, če njemi vgasnejo v toj samoči; n kak nájmre ne more biti dugši čas pri njij. Dalo njemi je misliti, kak je dunok tau, ka ga ne hújštrijo več proti ženi pa ne zandirajo, naj jo s silov spravi domau. V tom straji njim je spravo spou-ed na dom.

Na velki četrték je šče nej bilou.

Na velki petek túdi nej.

Škrbétáca v tórni farne cerkvi nestavljivo ruži - to so njeni časi.

Spucao je gvantece deci i pripravo za cerkev. Nikaj njim nej posebi naročao, kak se naj tan ponašajo.

(se nadaljuje)

*škrbetávka: lesena naprava, s sterov so „zvonili“ na vüzem, gda so zvonauvge odišli v Romo.

Pismo iz Sobote

Tak pa nikak ovak

Lüblene moje, dragi moji, sam s seuv sam se zgučo, ka de samo tak pa nika ovak. Samo tak de od gnes pa tadale, ka več nigdar pa rejsan nigdar več nemo v tej svoji pismaj nika brodo od kakše krize. Nigdar več nemo kaj nut piso od kakše recesije pa od tej sumarij. Vej me pa tou leko na nikoj deje. Vej pa vas tou tó leko na nikoj deje. Dun mamó toga dosta kouli sebe, zakoj naj eške od toga pišem, ka nej? V takši časaj si trbej od nika veseloga broditi. Kak kaj takšoga, kak je inda lepou bilou.

Ja, rejsan, inda je trno lepou bilou. Tak je lepou bilou, ka ranč več ne vörvlem, ka je bilou za istino. Depa tou dun moram vörvati, zato ka je rejsan tak bilou. Kak prvo, meli smo zavole pejnež. Včasi je telko pejnež bilou, ka smo nej vedli, kama z njimi. Na, nej ranč tak, depa skur tak je bilou. Pa je tadale tak tó bilou, ka smo se radi meli. Tak smo se radi meli edni pa drugi, kak bi na svejti spoj nej bilou nikšoga greja pa bojne tó nej. Moja tašča Regina, trno čedna ženska, je od mene koulivrat gučala, kak sam gé najbolje vrli, najbolje naprejvalaun zet, ka leko ojdi po svejti. Kakoli sam naredo, je bilou najbolje dobro napravleno, ka sam povedo, mi je dala valati. Pa je v službi ranč tak bilou. Šef mi je vsikši den segno v rokou, me obimo prejk rame pa mi gučo, ka bi brezi mene žmetno delali. Skur vsikši mejsec me je pito, če škem meti vekšo plačo pa ka si leko vzemem kakši fraj den, če mi trbej. Pa gda sam iz službe prišo, je biu obed od moje tašče Regine, trno čedne ženske, najbolje žmani obed na svejti.

Ja, ja, ja inda je rejsan lepou bilou. Naš domanji auto je skur šenki biu. Za tisto njegvo piti, za bencin smo samo eno par filerov tadali pa je pelo, kama smo škeli. Tadale so nas mlajši trno poštvüvali. Starjši smo takšo poštenje meli, ka smo se nej korili skur nika. Že je tak bilou, ka smo se tak malo korili, naj so bar za eden milimeter lagvi. Naj so bar malo lagvi, ovak mo si brodili, ka so naši mlajši betežni. Na gredaj je vsikšo leto takši pouv biu, ka smo kumaj zeli tisto šalato, prpeu, paradajs, gra, krumpiče, lük pa česnek. V krčmej smo se včasi možakarge zato korili. Depa nej zavolo kakše lagve vole. Nej, tou spoj nej! Včasi smo se korili, steri kaj plača. Depa nej zatoga volo, ka bi stoj nej škeu plačati. Nej tou spoj nej! Tak malo smo se vedli koriti zatoga volo, ka je vsikši škeu plačati, pa drugomi nej dopüsto, naj plača. V bankaj je tó nebesko lepou bilou. Uaaaj, kak lepou! Skur so vsikšoga nut vlekli, naj dun kredit vzeme. Pa tou takši kredit, ka skur nika nede košto.

Ja, ja, inda je lepou bilou! Lidge smo meli čas eden za drugoga. Pa kak smo eden drugomi vedli pomagati! Tak smo si vedli pomoči, ka smo se možakarge ponüvali eden drugomi, ka komi pri ženej vöpomoremo, če nede mogo več delati tistoga najlepšoga dela. Pa kak sam že povedo, nikšnoga greja je nej bilou. Na, skur nikšnoga greja je nej bilou. Samo tou je biu eden takši mali grej, kak nam je tak lepou bilou. Ja, lüblene moje, dragi moji, tak je tou inda svejta bilou. Zdaj pa mamó velko kri ... Aja, aj, vej sam pa obečo, ka od toga več nede guča. Pa zato naj tak bou pa nikak ovak. Inda je tak lepou bilou, ka mi že rejč sfalüvle, ka bi vam od toga tadale gučo. Pa tou pravi moja tašča Regina, trno čedna ženska, tó. Za vse, ka je inda bilou, vej prajti, kak je bilou vcejlak ovak, kak je gnesden. Tou vcejlak ovak pa znamenüje, ka je bilou bole lepše, kak je gnes. Eške včera je lepše bilou, kak pa je gnes. Ka od ednoga leta nazaj spoj ne gučimo. Pa sam ge tó vse tapozabo, kak sam nika nej vrejden biu, ka je edna moja rejč nej nika valala, mi je nigdar nej dala istino. Tadale sam vcejlak tapozabo, ka je nika nej bilou vredi, ka sam napravo. Pa si več spoj ne morem zbroditi, kak se je šef koriu z meuv, kak sam gda kaj vcejlak nej dobro obredo. Nika več ne vej od toga, ka bi mi gdasvejta pejnezi sfalili. Vse tou pa zato, ka je inda lepše bilou, kak je gnesden. Ranč tak pa nikak ovak!

Miki

... DO MADŽARSKE

Novi premier na čelu vlade

Madžarski parlament je 14. aprila izglasoval nezaupnico premieru Ferencu Gyurcsányu, hkrati je za novega predsednika vlade izvolil dosedanlega ministra za gospodarstvo Gordona Bajnaija. Zanj so glasovali 204 poslanci, iz vrst socialistov (186) in liberalnih demokratov (16), in dva neodvisna poslanca, vzdžžalo se je osem poslancev iz Demokratskega foruma, medtem ko poslanci opozicijskega Fidesza in krščanskih demokratov niso glasovali, temveč ponovno predlagali, naj bodo na Madžarskem predčasne volitve. V svojem poslovnem govoru je premier Gyurcsány pozval poslance, naj ne napadajo nove vlade, temveč ji pomagajo, kajti morala bo sprejeti sklepe, za katere se ne odločiti, ne jih sprejeti ne bo enostavno. Naloga nove vlade je ublažiti vplive recesije in dati novi zagon madžarskemu gospodarstvu. Novi premier je poudaril, da noče politizirati, temveč delati. Njegova vrata bodo odprta za vse, noben napad nanj ne bo dosegel, da bi jih zaprl. Kajti on sam je sekundarnega pomena, prvotnega pomena so interesi države, je povedal.

Šest novih ministrov v kabinetu

V novem kabinetu bo delovalo šest novih in šest dosedanjih ministrov. Finančni resor bo vodil Péter Oszkó, ministrstvo za nacionalni razvoj in gospodarstvo Tamás Vahl. Na čelo ministrstva za socialo in delo bo imenovan dosedanji državni sekretar istega ministrstva László Herczog, prvi človek zunanjega ministrstva pa bo Péter Balázs. Ministrstvo za lokalno samoupravo bo vodil Zoltán Varga, minister brez listnice, vodja služb za nacionalno varnost, pa bo Ádám Ficsor. Nekateri dosedanji ministri bodo opravljali nove funkcije, Urad predsednika vlade bo vodil v ministrskem rangu dosedanji minister za promet Csaba Molnár, ki ga bo zamenjal Péter Hónig. Péter Kiss, ki je do sedaj vodil urad predsednika vlade, bo minister brez listnice, odgovoren za koordinacijo z družbo, obenem bo tudi podpredsednik vlade.

Stari, nauvi predpisi, kak se leko v gauški lejs sejka

V Porabji, po naši vasnicaj so gauške vsigdar veliko vrejdnost mele, pa za volo tauga so pavri sploj skrb meli nanjé. Če je brž pejnzate trbelo, te so šli pa so vsekli par kubikov lesa, pa so s tejm rejšili probleme. Z za nikoj valaun drvami pa z vejkami so vzimi nalagali. Gda so zidali, te so tū iz gauške vōzosekali bore, pa te so pelali na žago. Kak so skrb meli na gauško, tau se je v tejm tō vidlo, ka so vsigdar najslabše bore vōpodrli. Što je lejs tak kūpo, tisti je pa lejpe pelo

Jenő Horváth, namestnik direktora Narodnoga parka Órség

na žago. Za volo tauga lidgé malo špajсно gledajo, pa se gorprosijo zdaj, gda so zvedli, ka od 1. apriliša do 1. oktobra v gauški se ne sme sekati. »Ka šké tū Narodni park Órség?« pitajo večkrat. »Mi smo do teja mau skrb meli na gauške, štere so ranč zato taše, kakšne so. Pride narodni park, pa oni nam zapovejdajo, pa nas štrafajo. Samo kvar mamó s tejm, ka smo narodni park gratali, haska pa nikanej.«

Ka je v tejm parvica, od tauga sam spitavo *Jenőna Horvátha*, namestnika direktora Narodnega parka Órség.

• *Kak pa gda leko sejkamo v porabski gauškaj?*

»Tiste parcele, štere so v zemljiški knjigi tak zamerkané kak gauška, tiste majo eden plan, kak se leko tam drva sejkajo. V gauški tak leko drva sejkajo, če mamó dovoljenje (engedély) zatau. Vseedno, ka škemo delati, pucati ali podirati, dovoljenje moramo meti. Tau dovoljenje Slůžba državnega gozdarstva (Állami Erdészeti Szolgálat) v Somboteli da vō. Tū v Porabji je gozdni inženir Iván Hován,

krajevni zastopnik, k njemi se leko obrnejo tisti, šteri kaj ne znajo, ali bi kakšno pomauč nūcali. Če tisto drejvge, ka vō škemo zosekati, je nej v

gauški, liki na travniki ali na sonžeti, te tō moramo meti dovoljenje zatau, ka območje (terület) pod narodni park spadne, ka je zaščitenó. Tau dovoljenje v Somboteli Urad za varstvo okolja da vō.«

• *Zdaj če edno sūjo djablan škem vōvrezati na travniki, te prvin dovoljenje moram prositi?*

Gauške so vsigdar bile bogastvo Porabja

»Če smo sigurni, te je tak. Najbóla važno je tau, če v gauški škemo delati, te najprvin do-

voljenje trbej prositi, pa počakati, ka ga v roke dobimo. Zato, ka se je zakon o gauškaj tak spremeni. Te zakon vōpovej, ka vsakši v žepki mora meti dovoljenje, če v gauški dela. Ranč tak, kak vozniško (jogosítvány), gda auto vozimo. Tau dovoljenje ešče te moram pri sebi meti, če v svoji gauški delam.

Drugo, ka ešče lidgé znati morajo. Naravovarstveni zakon (természeti védelmi törvény) vōpovej, ka v vegetacijskem časi v gauški se ne sme lejs sejkati, tam gde je zaščitenó območje. Tau na dovoljenji tak piše, ka gda se leko drva vsečejo. Tau je največkrat od 1. oktobra do konca marcíuša.«

• *Ka je te, če za volo vrejme na ne mora v gauški te čas zgotauviti?*

»Kak sam že pravo, podirati ne more te čas, drugo leko dela. Leko se zdaj vōvozijo drva, leko se z motorno žagov vkūpžagajo, če maš dovoljenje. Zakon samo tau ne dopisti, ka bi podirali. Dajo dovoljenje tak tō, če sūji djelič se puca, tisto cejlo leto leko dela. Dapa tau je v dovoljenji vse dolanapisano. Te zakon že več kak deset lejt vala, samo

ljenja dé v gauško podirati?

»V tejm je nej narodni park kompetenten, liki gozdno gospodarstvo. Telko vedeti trbej, če stoj v svoji gauški, brezi dovoljenja sejka drva, te za vsakši kubični mejter, ka je vōvsejko 30.000 forintov štrafa

Takše table nas opozarjajo, ka smo na strogo zaščitenem območju

plača. Tau je tak v zakoni. Če je na tauj drejvi kakšni zaščiteni ftič (védett madár) emognejzdo, te ga ešče narodni park tō poštrafa. Tak ka s tejm sploj fejst skrb trbej meti.«

• *Porabski lidgé tau pravijo, ka oni so do teja mau*

skrb meli na tau pokrajino, pa njina zasluga (érdem) je tau, ka ta pokrajina je ešče taša, kakšna je. Narodni park je samo prejk vzejo tau od nji, zdaj pa on ške njim zapovejdati. Ka povejte vi na tau?

»Zatau smo samo hvaležni njim. Vejmo, ka rejsan so tej lidgé skrb meli na te gauške, na tau krajino. Tau je njina zasluga. Narodni

park neške čednejši biti od tisti, šteri so tū živeli, šteri tū živijo. Samo zakoni so se spremenili, drugi so aspekti. Tak mislim, ka te vrednosti samo vkūper s tejm lidami, šteri tū živijo, leko obranimo. Brezi lidi samo narodnomi parki tau nede šlau.

Te naravovarstvene zakone je nej Narodni park vōnajšo, dapa mi se moramo brigati za tau, naj je lůstvo notradrži. Poštūjem tiste lidi, šteri si tak mislijo, ka ešče mlajšom, vnukom poskrbijo za gauško. Šteri rejsan samo te poderejo par borauv, gda je potrebno. Tašo mišljenje podpira narodni

park. Če gledamo te zakon, pa tau, kak so si gnauk svejta lidgé zmišlavalí, je tau dvaugo mišljenje nej daleč vkraj eden od drugoga. Mi ne pravimo lidam, naj zato ne sejkajo vleti, ka vō škemo zdelati z njimi. Z ednoga tala nas zakon tō sili, drugo pa tau, ka naravovarstvene vrejdnosti samo tak leko obranimo. Če malo nazaj poglednamo, te vidimo, ka so naši starci tō vzimi sekali lejs, pa z dovoljenjem. Istino, ka gnesden že drugi svejt živemo, dapa tak mislim, ka je prvin funkcioneralo pa dobro bilau, tisto nej sramota prejkvzeti, pa ešče zdaj tak delati. Kak sam že pravo, tau samo za zdrava drejva vala. Ka so betežna, tista nej ka leko, mujs je vōzosekati, pa nej samo vzimi, liki gdakoli. V tejm je narodni park partner. Če de te pravila (szabályok) vsakši notradržo, te tak mislim niške nede emoprobleme. Nej lidgé pa nej narodni park.«

Karel Holec

SRAKINO GNEJZDO SRAKE ČRNEMLAKE

Na starom oreji si je mlada sraka v luknji napravila gnezdo. Istina, ka je una mlada sraka gé, depa ranč tak vej kradnoti, kak tou delajo velke srake. Ja, kakšna sraka pa bi bila, če bi tou nej vedla delati, ka nej? Že od najbolje mladi noug go zovejo sraka Črnamlaka. Tou pa zato, ka se najraj drži tam pri Črni mlakaj. Kradne, kradne pa vseposedi, samo naj se njoj prilika pokaže. Tak kak tistoga dneva, gda je najšla...

ZDAVANJE

Kak vsikša živa stvar se srake tō zdavajo. Na, nej ranč tak kak človek. Zdavajo se tak, ka si una najde njega, un pa si najde njou. Pa po tistom mata vküper v gnezdi mlade srake. Tak je vsigdar bilou pa vsigdar bou. Tak je prišo tisti čas, gda se vtiči ženijo. Prišo je tisti čas, gda se srake tō ženijo. Vej so pa srake tō vtiči, ka nej? Depa najprva si začnejo dvoriti. Moške pred ženskimi srakami nafudavlejo. Ženske srake pa si zavolo moški srak češejo pa vred gemlejo perdje. Samo naj so lejpe. Vse je bilou ranč tak kak vsikšo leto. Eške malo do si dvorili pa po tistom do se srake ženile. Ranč tak, kak vsikšo leto. Samo ena sraka se je ravnala, kak bi sploj nej bila sraka, kak bi sploj nej mejla perdja, ka bi sploj nej bila vtič. Ja, sraka Črnamlaka je bila takša, kak ma šegou biti vsikši normalen den.

- Naj se ženi sto se šké. Meni je tak samoj najboukše na svejti. Nika mi ne fali, nika mi nej trbej, nikomi sam nika nej dužna, je tumačila ženskimi pajdaškinjam, ka so bile zalüblene više glave. Trbej pa prajti, ka so jo moške srake nej njale na meri. Nej, nej, lejtale so kouli njenoga gnejzda pa njoj dvorile. Una pa, kak bi je sploj nej bilou. Kak bi je sploj nej vidla, kak bi sploj nej čüla njivoga za-

lügenoga srakanja.

- Ka se pa naganjate eti kouli mene!? Bole kaj čednoga delajte, nej pa ka vam lübezen pamet mejša, njim je srakala nazaj.

Pa bole njim je tumačila, ka se una nikak nede zdavala, bole so lejtali kouli nje. Zato je ta naša sraka Črnamlaka lejpa sraka. Pa so zato lejtali kouli nje. Pa so si brodili, ka se una samo tak dela. So si zalüblene moške srake brodile, ka una samo tak guči, kak se neške ženiti. Samo naj se pokaže, steri de najvekšo volo emo.

- Una je takša, ka se samo dela, ka go moški ne migajo. Takša sraka, ka se brani, je najboukša sraka, so po srakovo raščali kouli nje.

Njoj, sraki Črnamlaki pa je vse vküper šlou že pošteno na žile. Nej pa nej so si dali valati. Zato je odletejla vō iz gnejzda. Za srako je najboukše vrastvo, ka kaj vkradne. Ja, gda ma sraka kakše nevoule, té nevoule zvrači tak, ka kaj vkradne. Tak je sraka Črnamlaka odletejla pa priletejla v eden varaš. Depa tam so go vpamet vzele varaške srake. Na, moške srake, se razmej. Tak nagnouk so se začnole zaganjati kouli nje. Tak so njoj dvorili, kak bi bila slejdnja sraka na toum svejti. Kuman, kuman njim je vujšla. Pa je nej

nika vkradnola. Zato je letejla tadale pa je prišla v eden drugi varaš. Tam je eške vekša nevoula bila kak pa v prvom. Pa je tak bilou vseposedi, kama je prišla. Trno zmantrana je prišla v domanje gnejzdo. Kak so moške srake znouva skoučile pa začnole lejtati kouli nje. Sraka Črnamlaka pa je zato čedna sraka. S klünom je pokazala na ednoga.

- Dobro, naj bou! Ti, ti boš moj mouž. Depa naj se razmejmo! V touj mojoj gnezdi red mora biti. Vsigdar de samo tak, kak ge povejm pa ge zapovejm! Samo ge mo leko vkradnola, najbolje po srakovo mo ge raščala. Se razmejva? Z gestijom pa de tak, ka ge ne zej, leko po tejm ti zejš, njemi je zapovejdala, kak bi že davnik bila mouž pa žena.

Tista bouga moška sraka se je samo vküper vlejkla. Pogledno je kouli sebe pa več ednoga od njegvi nej bilau. Vsi so tak nagnouk nikam taminauli. Pa je eške mladoženec odleto kak vijer. Nagnouk je kouli gnejzda srake Črne mlake mer grato. Globko si je zdejnola, pa manjasto drejmala. Do drugoga leta go zdaj na meri njajo. Vej si po tejm palik kaj zbrodi. Samo tam nin daleč se je eške čülo, kak si druge srake dvorijo.

Miki Roš

Dijaški dan na gimnaziji

8. aprila smo imeli na monoštrski gimnaziji dijaški dan, ki nam ga je organizirala di-

dne v gledališki dvorani. Vsak razred od petega do dvanajstega je moral predstaviti eno

bili učenci 6. a-razreda. Predstavili so »TV3«. V njem je bilo nekaj reklam, šov Mr. in Mrs.

10. b, »Sanje postanejo včasih resnične« 10. a, »Preko števil v Hollywood« 11. b, »Naša tra-

dosegel 10. a, drugo pa 12. b, tretji je postal 9. a.

Bile so tudi posebne nagrade.

Naš razred je nastopil s prizorom »Pomoč, nisem normalen!«

Vključili so se tudi v prenos seje v madžarskem parlamentu. 7. a-razred je predstavil nežno, ljubezensko igro »Romeo in Julija« malo drugače. Igra se je končala zelo lepo, ampak imeli smo še ostale razrede. Med temi je bil 8. a, ki je igril »Božansko komedijo«. Njim je sledil 9. b. Oni so imeli igro z naslovom »Pomoč, nisem normalen«. V igri so imeli sporočila, šov Marka, ples in reklame. Ko so zaplesali, je stopil

na oder 9. a z igro »Učitelji v dodatnem delu« (másodál-lásban), potem smo imeli odmor. Ostale pa so še naslednje igre: »Presmešno« v izvedbi

Napolnili smo gledališko dvorano

gedija« 11. a, »Časovna zadrega« 12. b (Idózavar).

Ob koncu vseh predstav je žirija razglasila rezultate. Pri nižjih razredih je prvo mesto dobil 5. a, drugo pa 8. a. Pri višjih razredih je prvo mesto

Mislím, da smo pred pomladanski počitnicami preživelí lep dan brez učenja. Hvala dijaški skupnosti.

Martina Zakoč

jaška skupnost šole. Program se je začel ob 8. uri in potekal do pol-

kratko, humoristično igrice. Prireditve je začel 5. a-razred. Naslov njihove igre je bil »Zamenjava vlog«. Oni so parodizirali učitelje šole. Naslednji so

